

Název příspěvku: INDIVIDUÁLNÍ PROJEKT ŽÁKA

Specifikace příspěvku: PROJEKT, ČJ (a integrace ostatních předmětů, dle zvoleného tématu žáka, často M – grafy, tabulky, srovnání)

Výchovně vzdělávací záměr (cíl):

- učit dítě pracovat s informacemi na tématu, které jej zajímá a které si samo zvolí
- učit dítě pracovat v dlouhodobějším projektu
- posilovat sebeúctu a sebevědomí dítěte (stává se odborníkem na téma, které si zvolí, toto téma zpracovává a pak o něm předává informace ostatním dětem)
- společně s dětmi nastavovat kritéria hodnocení, využívat je při vlastní práci i při sebehodnocení a vzájemném hodnocení na konci projektu

Vyučující: Mgr. Karla Černá

škola: Základní škola a mateřská škola Ivančice – Řeznovice (málotřídní škola)

Ročník / věková skupina: 3. – 5. ročník ZŠ

Popis:

Individuální projekt je s žáky realizován od 3. ročníku, v 1. a 2. ročníku žáci zpracovávají minimálně jeden projekt dle výběru celé třídy pod vedením třídního učitele. Takže ještě před prací na individuálních projektech mají děti zkušenosti s prací s projektem.

1. Struktura práce na projektu

Žáci dostávají strukturu projektu, kterou mají dodržet. Společně probíhá připomínkování a objasňování jednotlivých částí struktury. Společně s dětmi se domlouváme na minimálním množství otázek, na které budou hledat odpovědi a minimálním povinném počtu stránek textu (lze odlišit dle věku, schopností, individuality,...) – č. 2 a 5.

Popřemýšlej pořádně o tématu. Budeš na něm pracovat dlouhou dobu a tak zvažuj, jestli Tě opravdu zajímá. Staneš se za tuto dobu odborníkem na toto téma a na závěr nás všechny s ním seznámíš. Vytvoříš si knihu, která bude součástí Tvé prezentace.

V knize si hlídej, abys splnil(a) všechny předepsané části:

1. **Vytvoř obálku knihy.** Prohlédni si knížky v knihovně, podívej se, co na obal náleží a co Tě zaujalo. Protože budeš vytvářet knihu na své téma, popřemýšlej, co by se mohlo líbit ostatním dětem, aby si ji chtěly prohlédnout a přečíst.
2. **Vymysli alespoň _____ otázek,** na které by Tě z Tvého tématu zajímalo hledat odpovědi. Pokud si nebudeš vědět s vymyšlením otázek rady, požádej o pomoc spolužáky. Otázky zapiš na zvláštní papír.
3. **Zapiš myšlenkovou mapou** vše, co o tématu, které sis vybral(a), víš dneska.
4. **Připrav si list s nadpisem Zdroje informací.** Sem si zapisuj všechny zdroje, ze kterých jsi informace získával(a) takto:
  - u knížek zapisuj autora a název
  - www stránky přepiš přesně
  - u časopisů piš název časopisu a číslo
  - pokud budeš zjišťovat informace od spolužáků, odborníků, ... - zapiš jejich jméno přímo k části v textu, kde máš informace od nich zapsané (např. zjištěno od paní Vomáčkové, prodavačky ve Zverimexu v Ivančicích).
5. **Zpracuj minimálně _____ listů,** kde se budeš zajímat o své téma a hledat odpovědi na své otázky. Při zpracování přemýšlej o tom, že píšeš knihu pro někoho, kdo ji bude číst.
6. **Pokud se rozhodneš, že už budeš s tématem končit, zpracuj si myšlenkovou mapou** všechny informace, které znáš o svém tématu nyní.
7. **Připrav se na prezentaci tématu.**

2. Kriteria hodnocení prezentace projektu

Společně s třídou vymyslíme kriteria hodnocení prezentace projektu (co budeme hodnotit na závěr) a vymyslíme indikátory kvality (jak se pozná, že dosahujeme kvality).

Tato tvorba probíhá společně s dětmi, učitel je vede pomocí otázek. Kriteria se tvoří pro práci na knize i pro vlastní prezentaci. Kriterií by měl být omezený počet, aby děti byly schopné si je uhlídat.

Ukázka otázek učitele a kriterií vytvořených dětmi.

U - Co budeme hodnotit na knížce?

Ž - Že je hezká. – *kriteriem tedy je, že je knížka hezká.*

U - Jak se to pozná, že je hezká?

Ž - jsou v ní obrázky, jsou barevné nadpisy, ... – *indikátory kvality*

....

U - Co budeme hodnotit na prezentaci?

Ž - Že je zajímavá – *kriterium hodnocení zajímavost*

U - Co udělá prezentaci zajímavou, co Vás baví, co se Vám líbí – *obrázky, grafy, přirovnání, ukázka předmětů, ...*

Žáci tato kriteria a indikátory postupně doplňují, pokud je něco na prezentaci druhých zaujme, pokud objeví něco dalšího, co dělá prezentaci zajímavou. Vzhledem k tomu, že prezentují i jiné práce – skupinové, společné projekty, ... , pomáhá jim to v hledání možností, co hodnotit na prezentacích.

kriteria hodnocení (co budeme hodnotit)	indikátory kvality (jak se to pozná, jak se toho dá dosáhnout)	kontrola		
		kdo	kdy	jak
hezká knížka	obrázky, barevné nadpisy, pěkné písmo,...	spolužáci učitel	před prezentací	možnost nahlédnout
zajímavá prezentace	obrázky, grafy, přirovnání, ukázka zvířátka, krmiv, ochutnávka, zajímavosti,....	spolužáci učitel	při prezentaci	prezentace, možnost klást otázky
jak mluví spolužák o tématu	nahlas, srozumitelně, není toho moc	spolužáci učitel	při prezentaci	prezentace
kolik toho má	dodržel povinný počet stran, na stránce jsou informace,...	učitel	před prezentací	Kontrola povinné části
...	...	...	...	...

3. Výběr tématu

Žáci si individuálně hledají téma, které je zajímavá. Pokud tento projekt zpracovávají poprvé a mají problém s vymyšlením nápadů, píšeme společně na flip všechna témata, která považuje skupina za zajímavá. Děti, které mají problém něco samy vymyslet, mají tak k dispozici nabídku, ze které si mohou vybrat. A navíc – nápad evokuje další nápady.

4. Realizace individuálních projektů

Osvědčilo se nám pro práci na individuálních tématech vyčlenit jeden dvouhodinový blok ČJ v týdnu. Děti tak vědí, na kdy si mají nosit s sebou do školy literaturu, počítají s tímto vymezeným časem. Někdy děti pracují na svém tématu doma – volitelný domácí úkol.

Při těchto dvouhodinových blocích lze využít různých možností:

- žáci individuálně pracují s textem, dělají si výpisky
- učitel pomáhá individuálně žákům s řešením jejich části projektu
- učitel individuálně pomáhá jednotlivým žákům pracovat s chybou
- na závěr výukového bloku se děti vzájemně seznamují s tím, co zajímavého zpracovávaly a jakým způsobem (vzájemně si předávají nápady)
- v počátečních blocích se nám osvědčuje, když společným cílem hodiny je naplnění kritéria hezká knížky – děti se s ním cíleně učí pracovat a na závěr bloku vyhodnocují, jak se jim podařilo naplnit toto kritérium, vzájemně si předávají nápady, zkušenosti.
- Později se učí si připravovat zajímavou prezentaci – např. všichni hledají na svém tématu přirovnání délkových, hmotnostních, ... údajů s něčím, co je všem blízké (například dobrman mně dosahuje v kohoutku asi do pasu, velryba je dlouhá asi jako naše škola, ...) – děti se učí pracovat s odhady a ověřovat pomocí měření, vážení, výpočtů, ...
- ...

5. Příprava na prezentaci

Pokud už dítě chce s tématem skončit a začít se věnovat jinému tématu, musí pro to splnit následující:

- musí mít splněnou povinnou část – knihu dle předem daných podmínek
- zkontroluje si všechny části a připraví se na prezentaci (kritéria hodnocení jsou pořád vyvěšena a děti jsou zvyklé s nimi pracovat, jsou na ně neustále upozorňovány, prezentace probíhá z paměti, ale děti mohou mít připravenou osnovu, obrázky, grafy, využít svou knížku, mít praktické ukázky, ... - i v přípravě na prezentaci může učitel dítě vést pomocí otázek, nabídky možností, ...)
- domluví si s učitelem termín prezentace

6. Prezentace, sebehodnocení , vzájemné hodnocení

Na prezentaci se dítě připravuje ráno – nachystá si obrázky a pomůcky k prezentaci.

Prezentace probíhá před celou třídou, všechny děti mají připravené lístky na hodnocení.

Co se povedlo, co se mi líbilo:

Co doporučuji jinak a jak:

Navrhuji známku (*pouze u ročníků, kde jsou děti známkováné, ne slovně hodnocené*):

Během prezentace si mohou dělat poznámky, mají se při hodnocení řídit kritérii, která jsme si společně stanovili na začátku individuálních projektů.

Po ukončení prezentace dávají děti „odborníkovi na dané téma“ otázky a on odpovídá (Pokud zná odpověď, odpoví na otázku. Pokud odpověď nezjišťoval nebo nezná, odpovídá, že to neví – učí to děti i tomu, že je přirozené, že neznáme na každou otázku odpověď.)

Pak všichni dokončují své hodnocení, autor projektu si udělá sebehodnocení (odpovídá na podobné otázky).

Co se mi povedlo:

Co bych příště udělal(a) jinak:

Navrhuji si známku (*pouze u ročníků, kde jsou děti známkováné, ne slovně hodnocené*):

Hodnocení, reflexe:

Jako první probíhá sebehodnocení, poté své hodnocení čtou ostatní žáci (většinou volíme 3 – 5 dětí), ostatní žáci své lístky s hodnocením odevzdávají tomu, kdo prezentoval. O hodnocení diskutujeme – mělo by vést k tomu, aby dítě vědělo, kdy postupovalo správně, kdy mělo nějaký výjimečný nápad a co může změnit v příští prezentaci a jakým způsobem může změnu provést.

Ve fázi hodnocení toho, co by mělo dítě příště udělat jinak, je důležité aby děti také navrhovaly možnosti, jak toho dosáhnout. Děti často cítí, že něco není v pořádku, umí to i pojmenovat, ale nevědí, jak z toho ven.

Ukázky hodnocení:

Co se Ti povedlo, co se mi líbilo:

- *máš hezké obrázky*
- *líbilo se mně, jak jsi přirovnala žraloka ke koberci ve třídě – umím si už přestavit, jak je velký*
- *přinesl jsi ochutnat jídlo*
- *přinesla ukázat potkana i jeho věci*
- ....

Co doporučuji jinak a jak:

- *bylo to moc dlouhé, mě to už pak nebavilo, příště mluv jen o některých zvířatech ne o všech*
- *mluv víc nahlas – cvič to třeba tak, že to budeš mamce říkat přes celou místnost*
- *nešusti tolik papírem v rukách – dej si ho třeba do složky*
- *mluv na nás všechny – nekoukej jen na paní učitelku*
- ....